

Sokrates o spravodlivosti	a matku?“	že sa ukryjeme
„Nikdy si nepočul,“	„Áno, zaiste,“	alebo sa bránime
pokračoval Sokrates,	povedal Hippias.	otvorenou silou.“
„o istých zákonoch,	Sokrates pokračoval: „A že	„Povedz mi ďalej,“
ktoré nie sú napísané?“	otcovia a matky sa nemôžu	povedal Sokrates,
„Myslíš zákony,“	ženiť a vydávať	„nie je univerzálnym
odpovedal Hippias,	so svojimi vlastnými deťmi,	zákonom robiť dobro tým,
„ktoré sú prijímané	nie je to tiež	ktorí konali dobro nám?“
všade na Zemi.“	všeobecné prikázanie?“	„Áno,“ povedal Hippias,
„Myslíš si teda,“	„Nie,“ odvetil Hippias,	„ale mnohí sa prehrešujú
dodal Sokrates,	„toto nie je	voči tomuto zákonu.“
že to bolo celé ľudstvo,	Božský zákon, pretože	„A sú za to potrestaní,“
ktoré ich vytvorilo?“	vidím nejakých ľudí,	odvetil Sokrates,
„To je nemožné,“	ktorí ho prekračujú.“	„lebo vidia, ako ich
povedal Hippias, „pretože	„Oni lepšie nedodržia	opúšťajú najlepší priatelia
všetkých ľudí nemožno	ani ostatné,“	a sú prinútení
zhromaždiť na jednom mieste	povedal Sokrates;	nasledovať tých,
a všetci nehovoria	„ale všimni si,	ktorí voči nim majú odpor.
rovnakým jazykom.“	že žiaden človek neporuší	Pretože nie sú azda
„Kto si teda myslíš,	beztrestne zákon	najlepšími priateľmi tí,
že nám dal tieto zákony?“	ustanovený bohmi.	ktorí konajú láskavosť vždy,
„Bohovia,“	Existujú	keď sú požiadaní?
odvetil Hippias;	neodvratné tresty	A ak ten,
„pretože prvé prikázanie	spojené s týmto zločinom,	komu sa dostalo láskavosti,
všetkým ľuďom	ale ľahko sa zabezpečíme	zabudne to uznať
je zbožňovať bohov.“	pred prísnosťou	alebo ju oplatí zle,
„A nie je podobne	ľudských zákonov,	neprirodí si ich nenávisť
všade prikázané	ak sme ich porušili,	kvôli svojej nevďačnosti?
ctiť si vlastného otca	buď tak,	A ešte,

objaviac výhody	znamená byť spravodlivý.“	musí byť bránené,
v zachovaní ich priazne,	Toľko povedal Sokrates	zatiaľ čo brat
nie je to pre nich tak,	na tému spravodlivosti	je sám dobrou obranou
že im nadbieha	a keďže jeho činy	a nakoniec
s najväčšou vytrvalosťou?“	boli zhodné	že je viac peňazí než bratov?
„Je zrejmé,“ povedal Hippias,	s jeho slovami,	Pretože nie je to prehnané,
„že sú to bohovia,	zo dňa na deň	aby si takí ľudia mysleli,
kto nariadil tieto veci;	vytváral väčšiu lásku	že brat
pretože keď uvážim,	k spravodlivosti	im urobil zle, pretože
že každý zákon so sebou	v myšliach tých,	sa netešia z jeho majetku?
nesie trest pre toho,	ktorí ho navštevovali.	Prečo nehovoria podobne,
kto ho porušil,	Sokrates uzmieril	že celý svet
priznávam, že to je práca	dvoch bratov	im robí zle,
znamenitejšieho	Dvaja bratia, ktorých mená	keď oni nie sú
zákonodarcu než je človek.“	boli Chaerephon	vlastníkmi toho,
„A myslíš si,“	a Chaerecrates, boli	čo patrí zvyšku sveta?
povedal Sokrates,	navzájom znepriatelení.	Ale veria,
„že bohovia robia zákony,	Sokrates ich poznal	z vážnych dôvodov,
ktoré sú nespravodlivé?“	a mal veľkú chuť	že je lepšie žiť v spoločnosti
„Naopak,“	spriatelit' ich.	a byť zabezpečený
odvetil Hippias, „je veľmi	Preto sa stretol	miernym majetkom,
tážké pre kohokoľvek	Chaerecratesom	než mať výhradné
okrem bohov vytvoriť	a takto ho oslovil:	vlastníctvo všetkého,
spravodlivé zákony.“	„Si tiež jeden z tých,	čo patrí ich susedom,
„Preto, Hippias,“	ktorí chcú byť radšej bohatí	a byť vystavený
povedal Sokrates,	než mať brata,	nebezpečenstvám, ktoré sú
„v súlade	a ktorí si nemyslia,	neoddeliteľné od samoty.
so samotnými bohmi,	že bohatstvo,	Avšak nie sú
dodržiavať zákony	ktoré je neživou vecou,	rovnakého názoru

čo sa týka spoločnosti ich bratov. Ak sú bohatí, oni sami nútia priateľov, aby pri nich stáli; ale čo sa týka svojich bratov, zabúdajú na nich; akoby brat nebol vhodný byť priateľom iného človeka. A predsa má veľký vplyv na vyvolanie a utvorenie priateľstva, narodiť sa rovnakým rodičom a byť spoločne vychovaní, pretože aj šelmy, ktoré vidíme, zachovávajú istú náklonnosť tým, ktoré sa narodili rovnakým samiciam a boli odchované spoločne. Okrem toho, človek, ktorý má brata je vďaka tomu viac braný na zreteľ a ľudia sú opatrnejší, než aby ho urazili.“ Chaerecrates mu odvetil takto:	„Si vskutku v práve, keď hovoríš, že dobrý brat je veľkým šťastím; a pokiaľ by nebola veľmi veľká príčina nezhody, tak si myslím, že bratia by mali spolu navzájom vychádzať a nerozchádzať sa kvôli malým príčinám; keď ale brat zlyhá vo všetkých veciach a je celkom opakom toho, kým by mal byť, chcel by si, aby ten človek robit nemožné a pokračoval v dobrom priateľstve s takou osobou?“ Sokrates odvetil: „Urazil tvoj brat celý svet tak, ako urazil teba?“ Nehovorí o ňom nikto dobre?“ „To,“ povedal Chaerecrates, „je jedna z hlavných príčin nenávisť, ktorú k nemu chovám, pretože je dosť	prefikáný, aby potešil iných; ale kedykoľvek sa prihodí, že sa my dvaja stretneme, pomyslel by si si, že jeho jediným úmyslom je rozhnevať si ma.“ Sokrates odvetil: „Nepochádza to z toho, čo sa chystám povedať? Ak nevieme, akým spôsobom sa máme chovať k vlastnému bratovi, myslíš si, že môžeme od neho očakávať niečo iné než neochotu?“ „Prečo si myslíš,“ povedal Chaerecrates, „že neviem, akým spôsobom by som sa mal správať k bratovi, veď mu preukazujem toľko lásky a úcty svojimi slovami ako aj skutkami, ako môže preukazovať on mne? Keď ale vidím človeka snažiť sa uraziť ma všetkými spôsobmi,
---	--	--

mám prejaviť tomu človeku

dobrú vôľu?

Nie, toto je niečo,

čo nedokážem urobiť

a nebudem sa o to

akokoľvek snažiť.“

„Som udivený, keď ťa

počujem takto rozprávať,“

povedal Sokrates;

„ty hovoríš,

že dobrý brat

je veľkým šťastím;

priznávaš, že vieš,

ako urobiť láskavosť

a predsa to neuvádzaš

do praxe,

aby si sa zmieril

s Chaerephonom.”

„Obávam sa, že nemám dost

schopností zvládnuť to.“

„Myslím,“ povedal Sokrates,

„že nie sú potrebné žiadne

mimoriadne schopnosti

v tejto záležitosti

a som si istý,

že ich máš dost’,

aby si ho prinútil,

aby ti bol naklonený

a aby si ťa veľmi cenil.“

Chaerecrates povedal:

„Prosím, ak poznáš nejaké

umenie, ako mám seba

urobiť milovaným,

nauč ma to okamžite,

pretože až doposiaľ

som si nikdy neuvedomil

žiadnu takú vec.“

„Odpovedz mi,“

povedal Sokrates.

„Keby si si želal, aby ťa

jeden z tvojich priateľov

pozval na svoju oslavu,

aký spôsob by si zvolil?“

„Najskôr by som ja pozval

jeho na moju oslavu.“

„A ak by si chcel,

aby sa postaral

o tvoje záležitosti

v tvojej neprítomnosti

počas cesty,

čo by si urobil?“

„Najskôr by som sa

počas jeho neprítomnosti

postaral o jeho záležitosti.“

„A ak by si chcel,

aby ťa nejaký cudzinec

prijal do svojej rodiny,

keď prídeš

do jeho krajiny,

akú metódu by si zvolil?“

„Prijal by som ho

do svojej domácnosti,

keby prišiel do mesta

a snažil by som sa

podporovať vybavenie

jeho záležitosti,

aby mi mohol

urobiť podobnú láskavosť,

keď budem v meste,

v ktorom žije on.“

„Zvláštne,“ povedal Sokrates,

„že ty, ktorý poznáš

bežné spôsoby,

ako sa zavďačiť,

sa nenamáhaš

používať ich.

Prečo máš zábrany

začať používať

tie metódy?

Je to preto,

že sa obávaš,

že keby si začal

so svojím bratom

a prvý mu urobil láskavosť,

že by si vyzeral

ako slabý

a žobroniaci o náklonnosť?

Ver mi, priateľ môj, nikdy tak z tohto dôvodu nebudeš vyzerat'. Naopak, považujem to za súčasť hrdinskej a ušľachtilej duše, predchádzať priateľov v láskavosti a nepriateľov v ocenení. Vskutku, keby som si myslel, že Chaerephon je vhodnejší než ty, aby navrhol zmierenie, usiloval by som sa presvedčiť jeho, aby predchádzal teba; ale považujem teba za vhodnejšieho na zvládnutie tejto záležitosti a verím, že to zrealizuješ skôr než on.“ „To čo hovoríš, je absurdné a nehodné teba,“ odvetil Chaerecrates. „Chcel by si, aby som prelomil ľad; ja, ktorý som mladším bratom? Zabúdaš,	že vo všetkých národoch česť začať je vyhradená staršiemu?“ „Ako to myslíš?“ povedal Sokrates. „Nesmie mladší brat dať prednosť staršiemu? Nesmie vstať, keď on vstúpi, dať mu najlepšie miesto a byť ticho, aby on mohol hovoriť? Neváhaj už teda ani o chvíľu dlhšie, a urob, čo si želám; choď a pokús sa zmieriť sa so svojim bratom. On ťa prijme s otvorenou náručou; stačí aby bol cteným priateľom a ušľachtilej povahy, pretože niet rýchlejšej cesty ako získať priazeň malého a malicherného, než byť voči nemu veľkorysý, takisto nič nemá väčší vplyv na myseľ človeka	s cťou a dobrou povest'ou, než správať sa k nemu s úctou a priateľstvom.“ Chaerecrates namietal: „Keď ale urobím, čo si povedal, ak môj brat nebude v lepšej nálade, čo potom?“ „Ako ti to uškodí?“ spýtal sa Sokrates. „Ukáže to tvoju dobrotu a že ho máš rád, a dosiahneš, že on bude vyzerat' ako zlomyseľný a že si nezaslúži láskavosť od nikoho. Ja si ale myslím, že sa to nestane a keď uvidí, že na neho útočíš so zdvorilosťou a dobrými službami, som si istý, že sa bude snažiť vyzrieť na teba takým láskavým a ušľachtilým tvrdením. Ty si teraz v najnešťastnejšej
---	---	--

možnej situácii. dvoje nôh, dvoje očí
Je to akoby ruky, a ostatné podobné orgány,
ktoré nám Boh dal, ktoré sú párové
aby si vzájomne v našom tele,
pomáhali, a ktoré Príroda
boli zamestnané len tým, navrhla ako bratov.
ako jedna druhej brániť, Pretože ruky nedokážu
alebo akoby nohy, ktoré v rovnakom čase
boli božou prozreteľnosťou dosiahnuť k dvom veciam,
stvorené na to, aby vzdialeným od seba
si navzájom pomáhali kráčať, niekoľko siah;
boli zamestnané iba tým, nohy sa nedokážu
aby si navzájom bránili natiahnuť
vykročiť vpred. od konca jednej siahy
Nebolo by teda k druhej; oči,
veľkou nevedomosťou ktoré ako sa zdá odhaľujú
a zároveň také diaľky, nedokážu
veľkým nešťastím, naraz vidieť
obrátiť na našu škodu to, prednú aj zadnú časť
čo bolo stvorené nejakého predmetu;
pre náš prospech? ale keď sú dvaja bratia
Takže je isté, dobrými priateľmi,
že nám Boh dal bratov žiadna vzdialenosť
len pre naše dobro; im nemôže zabrániť
a že dvaja bratia slúžiť si navzájom.“
sú väčšou výhodou
jeden pre druhého,
než by bolo pre každého
z nich mať dvoje rúk,